

La Humanitat

Anyl II : Núm 180
Barcelona, 8 de juny de 1932

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telèfons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador LLUIS COMPANYS

UN CONCEPTE UNITARI DE L'AUTONOMIA

Com pensa el se- nyor Zozaya

L'escriptor anti-català Antoni Zozaya publica a La Libertad un article en el qual palesa el migrat criteri que té de les autonomies. Segons ell tots els pobles han d'ésser mesurats per un igual i, conseqüència d'aquest criteri, si l'endarreriment de certes regions no permet que vagin al pas que marca Catalunya, aquesta deu frenar la seva marxa i posar-se al nivell de les altres. Cal afegir que el senyor Antoni Zozaya també es diu autonomista. En l'esmentat article diu el senyor Zozaya el següent:

"Se debe dar a Cataluña cuanto puede ser concedido a las otras regiones sus hermanas. Tan injusto sería que se la concediere algo menos, que sus quejas serían merecedoras siempre de ser atendidas. Tan absurdo sería que pidiese algo más, que no lo disfrutaría tranquilamente ni por la reflexión ni por la fuerza.

Toda región tiene derecho a ser autónoma, y, si lo prefiere, a ser independiente; pero no a ser más que sus hermanas. Y en caso en que no es posible crear, de rebelión, no debiera haber lucha, sino declaración de esa independencia absoluta para saber cómo pueden vivir los que no quieren convivir."

AL PAÍS DELS «GANGSTERS»

UN CRIM EXTRAORDINARI

Washington. — Un extraordinari procés té lloc en aquests moments als Estats Units, on és considerat com un dels més estranys del segle.

El dia 3 de juliol de 1929 es va trobar a Taos (Mèxic), dins de la seva casa senyorial, el cos decapitat de M. A. R. Manby, propietari d'una part d'una mina d'or que produïa una renda fabulosa.

En una habitació separada es va trobar el cap de la víctima.

Quan la policia va arribar a la casa del crim va trobar un enorme gos que no deixava acostar ningú prop del cadàver. Calgué matar-lo, doncs era impossible a la policia fer cap constatació, car l'animal amenaçava amb saltar al damunt del que s'hi apropava.

La policia, després d'una ràpida enquesta, va concretar que el senyor Manby, havia estat mort pel seu propi gos, i no va prosseguir més endavant les seves recerques.

Però la família de la víctima va anar a trobar un detectiu privat, el qual féu exhumar el cadàver. Un metge certifica que el senyor Manby havia estat mort a trets i decapitat amb un petit ganivet.

L'indicat detectiu, ha rebut un sens fi de cartes d'amenaça.

El curiós d'aquest crim, és que els dos propietaris precedents d'aquesta mina d'or, són tots dos morts de mort violenta.

El senyor Manby, pocs dies abans de la seva mort, havia escrit que estava amenaçat de tots costats.

Pertanyia a una societat secreta anomenada "The United States Secret and Civil Services".

CATALUNYA ES PREPARA

Per a quan sigui un fet l'Estatut

Moltes vegades, volguent desfavorir una persona o una cosa, se li fa favor, sense voler. Heus ací el que li ha passat a "El Debate", en una crònica en la qual per a pintar l'afany nostre d'ésser més que els altres, ens fa un homenatge i un elogi.

Diu així:
"Catalunya segue preparándose para que a la concesión del problemático Estatuto que las Cortes aprueben, siga un período de marcado resurgimiento, de un mayor esplendor, que ponga bien de relieve la diferencia entre la Cataluña centralizada y la Cataluña más o menos libre.

En crónicas sucesivas habremos de ocuparnos de la labor que hay preparada en el Departamento de Cultura de la Generalidad, con la creación de escuelas en todas las poblaciones de Cataluña, con la intensificación de grupos escolares en Barcelona y con la creación de nuevos centros de estudios superiores, que no tienen en España precedente en la enseñanza oficial. También habremos de ocuparnos del proyecto que se tiene de carácter agrario. En el Departamento de Gobernación se trabaja activamente para establecer relaciones entre la Generalidad y los pueblos y organizar el orden público, caso de que sea otorgado. Todo ello será tema de otras tantas crónicas.

En el terreno particular no faltan también las iniciativas. Ya nos ocuparemos de las gestiones para dotar a Barcelona de un gran Museo de Arte de que está tan necesitada. Hoy un periódico nos da cuenta de que se va a construir, cerca de Sabadell, "La Ciudad del Film". Se ha adquirido un terreno de 41.500.000 palmas cuadrados. Se ha construido una Socie-

dad Anónima de diez millones y ya se tienen ultimados los planos para la urbanización modernísima y espléndida del "Hollywood catalán", que "será la réplica latina al Hollywood americano, alemán, inglés y francés".

Se trata, por lo visto, de unos proyectos amplios y completísimos, con presupuestos para todas las instalaciones y construcciones, contratos con las casas americanas y francesas para la adquisición de aparatos, montaje de laboratorios, material eléctrico y todo cuanto está relacionado con industria cinematográfica en gran escala, de acuerdo con la dirección técnica de Sergio Sandberg, una de las figuras más destacadas de la industria cinematográfica europea, quien llegó ayer a Barcelona, después de haber organizado y construido los más importantes estudios y locales cinematográficos de Francia.

Lo más notable de estos proyectos del "Hollywood catalán" es que, estando vacíos los magníficos y espaciosos palacios del Parque de Montjuïc, tan a propósito para instalar laboratorios y escenarios donde impresionar películas, y estando poco menos que abandonados el Gran Estadio, los campos de "tennis" y la piscina, se proyecta construir todo esto de nueva planta en Sabadell, lejos del mar, sin las bellísimas perspectivas naturales que ofrece la montaña de Montjuïc. Ello parece un contrasentido; pero es que, por lo visto, también existe un proyecto para aprovechar brillantemente las instalaciones de lo que fué la Exposición y que hoy permanecen cerradas a cal y canto sin utilidad práctica ninguna, como un fantástico capital improductivo."

AL PARLAMENT DE LA REPÚBLICA

Demà seguirà la discussió de l'Estatut de Catalunya, essent probable que l'esmena de Salazar Alonso al títol I, provoqui la primera votació

QUI ELS MOU?

Els que volien trencar la placa de la Plaça Francesc Macià

El periodista senyor Francesc Melgar, que està a París, on fou secretari del senyor Jaume de Borbó, ha desmentit públicament que ni ell personalment, ni el senyor Jaume, no afavoriren mai amb quantitats de diner Josep Cabré Crehuet i Josep Maria Salas, els quals foren detinguts per haver volgut trencar la placa de la Plaça de Macià i estar complicats en suposats maneigs monàrquics.

Insisteix el senyor Melgar en què no solament no se'ls ha facilitat diner, sinó que mai no hi ha hagut entre la secretaria del pretendent i els esmentats individus cap mena de correspondència.

ELS INVENTORS DE CALUMNIES

Ens diuen de Girona:

"Havent circulat amb insistència un rumor recollit per alguns periòdics, i segons el qual a la Duana de Port-Bou havia estat detinguda l'esposa d'una alta autoritat quan intentava travessar la frontera portant una forta quantitat de diners, el governador civil, senyor Ametlla, ha conferenciat telefònicament amb l'administrador i sots-administrador de la Duana de Port-Bou, els quals han negat categòricament el fonament de la notícia. Ha estat oberta una informació per tal d'esbrinar qui va donar la falsa notícia."

UNA OPINIO

«Luz», de Madrid, diu que Catalunya no pot ésser Estat autònom

Madrid. — "Luz", parlant de la pròxima discussió de l'article primer de l'Estatut, ressalta que és inadmissible la proposta dels senyors Xirau i Lluhi que Catalunya és un Estat autònom. Diu el periòdic que Catalunya només és que una regió autònoma dintre de la República espanyola.

***

Això és perdre el temps — diem nosaltres —. La qüestió de Catalunya no és una qüestió de nom, sinó simplement de llibertat.

L'AGENT 2.000

Von Papen vol justificar-se

Berlin. — El Govern del Reich, publica la següent nota:
"Una part de la premsa alemanya dona tota mena d'informacions relatives a l'activitat que el canceller del Reich va desplegar en altres temps als Estats Units, sota el punt de vista de la política exterior. Aquestes informacions estan basades (la major part) en diversos documents de propaganda, procedents tots ells dels nostres enemics. Aquests documents, són completament falsos i contraris a la realitat. El Govern del Reich, creu que sota el punt de vista patriòtic, és intolerable que aquests falsos documents siguin emprats per a disminuir el prestigi del canceller del Reich, de manera que el Govern alemany està resolt a oposar-se amb totes les seves forces a aquest emmetzinament de l'opinió pública."

Uns comentaris belgues a la nota del Govern alemany

Paris. — "Le Soir", de Brusselles, comenta així la nota del Govern alemany:
"Contràriament al que vol fer creure la nota del Govern del Reich, les informacions sobre l'activitat del capità Von Papen (Agent 2.000), als Estats Units, no estan tretes de cap centre de propaganda anti-alemanya, sinó que provenen de la documentació reunida per les autoritats nord-americanes, i que motivà el canvi de canceller l'any 1915, en una època en què l'Amèrica era encara neutral."

UN ARTICLE D'«ABC»

L'esmena del senyor Salazar Alonso i el front únic dels enemics de l'Estatut

Madrid. — Diu "A B C":
"Dijous començarà la discussió de l'article primer de l'Estatut.

Hi havia alguns oradors inscrits per al debat de totalitat, del títol primer, però s'absentaren del saló de sessions quan els apassionants discursos dels senyors Lerroux i Azaña, de divendres passat.

El president, senyor Besteiro, entengué que renunciaven a la paraula. Així, doncs, s'ha d'entrar a l'article amb la defensa del vot particular de la minoria catalana, redactat pels senyors Lluhi i Xirau, el qual es refereix a tot l'Estatut, però que, en la sessió de dijous es circumscriurà al títol primer.

Aquest primer article serà objecte de viva discussió per ésser el que defineix Catalunya, com a autònoma.

Els catalans, en el seu vot particular, diuen que Catalunya és un Estat autònom, i el dictamen que és una regió autònoma de la República espanyola.

El senyor Salazar Alonso ha presentat una esmena reflectint el criteri de la minoria radical, i en aquesta es defineix Catalunya com una regió d'Espanya que s'acull al règim d'autonomia, consignat a la Constitució.

El seu òrgan representatiu és la Generalitat.

¿Quina d'aquestes tres definicions prevaldrà a la sala de sessions?

MANIFESTACIONS DE LLUIS BELLÓ

Diu que no ha acceptat l'esmena del senyor Salazar Alonso

Madrid. — Els periodistes han preguntat al president de la Comissió d'Estatuts, senyor Lluís Belló, si la Comissió havia acceptat l'esmena del senyor Salazar Alonso.

El senyor Belló ha contestat negativament i ha dit que l'interessava rectificar una notícia publicada aquest matí per l'"A F C" atribuint-li que havia defensat la teoria que Espanya era una expressió geogràfica. Això no és cert; jo no he nascut ahir per a dir tal cosa.

Ha afegit el senyor Belló que avui s'havia reunit la Comissió per tal de canviar impressions. Nosaltres conservem la fórmula que Catalunya és una regió autònoma dintre de la República espanyola.

Ha afegit que en la discussió de l'article seran recollides les modificacions que calguin sense necessitat de retirar el dictamen, perquè si no la discussió no s'acabarà mai. Es recolliran, no sols les suggestions del senyor Azaña, sinó algunes esmenes que hom considera molt encertades.

EL SENYOR DAVILA

un dels caps revolucionaris de Xile, proposat per a la Presidència de la República

A LA VALL D'ARAN

Un automòbil s'estimba resultant greument ferit el xofer

Diuen de Lleida que en el quilòmetre 191 de la carretera de Balaguer a la frontera, a la Vall d'Aran, a conseqüència d'un fals viratge, s'estimba per un terraplè d'uns vint metres i caigué al riu Garona, l'automòbil de la matrícula d'Alacant número 5.030, resultant greument ferit el xofer Leandre Salvadó, de trenta-dos anys, el qual fou hospitalitzat a Viella.

El vehicle quedà completament destroçat.

EL SENYOR MONTERO

president de Xile, que s'ha vist obligat a presentar la dimissió

La qüestió no és banal, pel que fa a les dues darreres, ja que les Cortes hauran de descomptar que la primera suposa l'atorgament a Catalunya d'una categoria d'independència.

La definició del dictamen presuposa a Catalunya una autonomia que ha d'ésser reconeguda per Espanya, en règim fraccionat.

La de la minoria radical deixa salvada la sobirania de la nació que atorga a Catalunya el règim autònom previst en la Constitució.

L'esmena serà defensada pel senyor Salazar Alonso i provocarà la primera votació de la Cambra sobre l'Estatut.

Cal suposar, després de les tendències exposades pel vot de totalitat, que es reuniran els vots dels radicals, llevat les comptades excepcions dels diputats de la minoria; els conservadors del senyor Maura, agrupació al Servei de la República, agraris, progressistes, demòcrates i independents.

Aquests sufragis no aconseguiran el triomf, però palesaran que els 40 vots catalans tenen una valor quasi definitiva en la composició de la majoria.

Es possible que abans de la votació siguin requerits els caps de les minories per alguns de llurs companys, per tal d'expressar llur opinió en ordre a la definició d'autonomia que es consigna al dictamen."